

Izveštaj sa seminara "Preoblikovanje predstave o demokratskim revolucijama 1989."

22. rujna – 26. rujna, 2021

Solun, Grčka

**Reshaping the Image of
Democratic Revolutions 1989:**
European contemporary Perspectives
and forgotten Lessons from the Past

Sufinancira Europska
unija u okviru programa
Europa za građane

Od 22. rujna do 26. rujna 2021. Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću, zajedno s partnerskim organizacijama iz 7 europskih zemalja, organizirala je u Solunu, Grčka, seminar za nastavnike povijesti „Preoblikovanje predstave o demokratskim revolucijama 1989.“.

Seminar je okupio nastavnike povijesti i osobe koje rade s mladima iz 10 različitih zemalja kako bi podijelili svoje iskustvo i razmjenili znanje i metode rada. Tijekom seminara sudionici su radili zajedno u nekoliko radionica posvećenih demokratskim promjenama koje su se dogodile 1989. godine i tranziciji u demokraciju i slobodno tržišno gospodarstvo koja je uslijedila devedesetih godina.

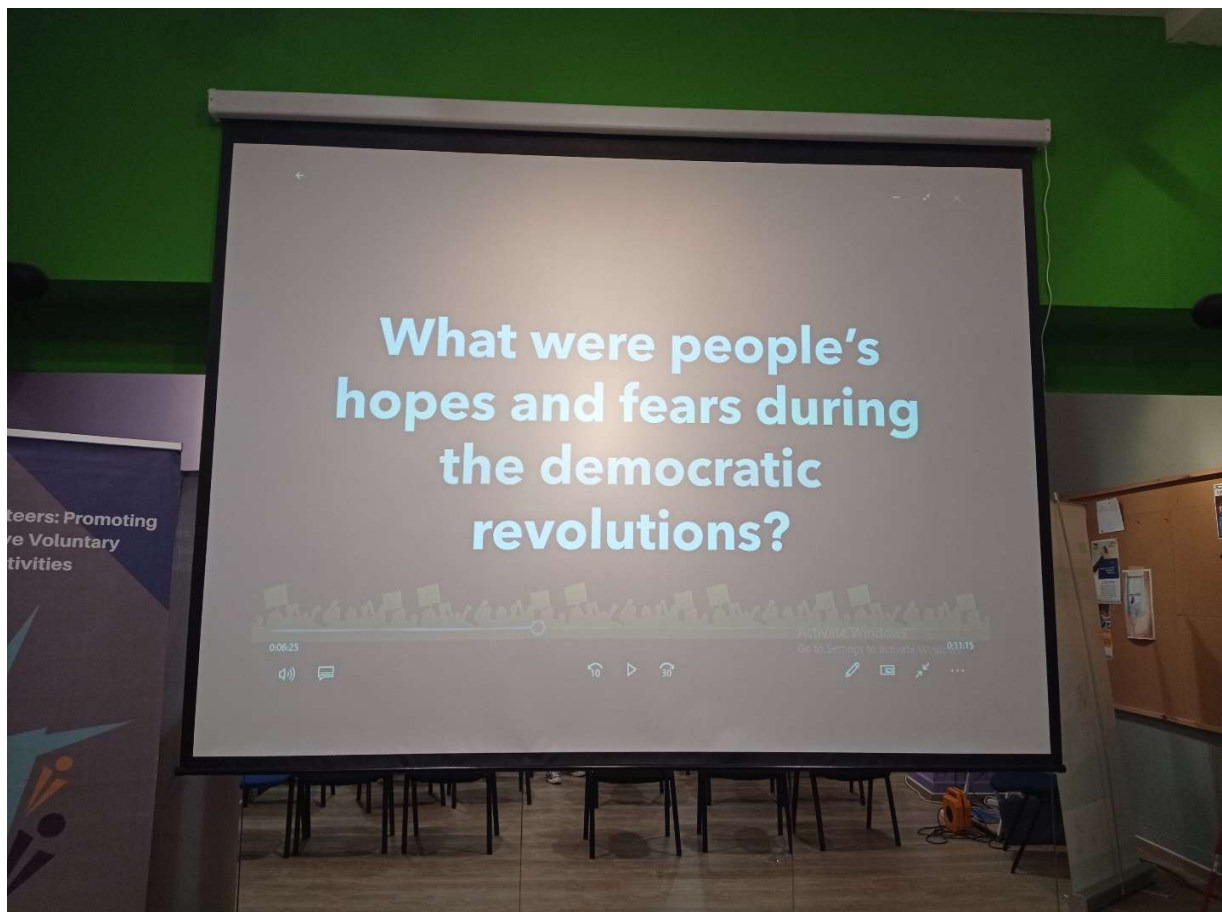

Nakon upoznavanja i neformalnih razgovora u večernjim satima 22. rujna, seminar je službeno započeo 23. rujna. Svi sudionici imali su priliku predstaviti se ostalima, a nakon toga saznali su više o projektu koji ih je okupio u Solunu - „Preoblikovanje predstave o demokratskim revolucijama 1989.: Europske suvremene perspektive i zaboravljene lekcije iz prošlosti“, koji je sufinancirala Europska unija kroz program “Europa za građane”.

Zatim je uslijedilo prikazivanje obrazovnog filma “Kako je 1989. promijenila Europu?”. Film prikuplja osobna sjećanja na to razdoblje i osmišljen je za upotrebu u formalnom i neformalnom obrazovanju. Film je produkt diskusija održanih na Međunarodnom proljetnom forumu (16. lipnja - 18. lipnja 2021.) koje su se usredotočile na 5 ključnih tema:

- Živjeti u podijeljenoj Europi prije 1989. godine
- Demokratske revolucije 1989. godine
- Živjeti u tranziciji
- Ostavština demokratskih revolucija 1989. godine
- Budućnost Europe

Nakon projekcije sudionici seminara uključili su se u diskusiju o filmu. Nastavnici povijesti i osobe koje rade s mladima radnici pozvani su da uključe film u svoj rad i pruže Documenti i drugim partnerima povratne informacije iz svoje prakse.

Sljedeća radna sesija bila je usredotočena na prezentaciju priručnika “1989: lekcija iz prošlosti” koji prikuplja didaktičke materijale usmjerene na poboljšanje metoda rada nastavnika povijesti koji se bave tom temom. Nastavnici povijesti komentirali su didaktičke materijale i razmijenili prijedloge o načinima na koje mogu koristiti priručnik u svom radu. Autori didaktičkih materijala su Miloš Vukanović i Igor Radulović iz HIPMONT -a (Crna Gora).

Kratko izlaganje o takozvanoj „generaciji tranzicije“ u istočnoj Europi dalo je impuls za grupnu diskusiju o stvarnosti poučavanja o 1989. u različitim europskim zemljama. Svaki nastavnik povijesti dao je kratak pregled kurikuluma i programa koji prati te načina na koji su 1989. i njezine

posljedice uključene u program učenja. Posljednja radna sesija dana bila je posvećena izvorima koji su nastavnicima povijesti na raspolaganju kada rade na temi demokratskih revolucija 1989. godine

Radni program seminara započeo je 24. rujna radionicom „Neispričane priče 1989.“. Sudionici su podijeljeni u nacionalne timove i dobili su zadatak da otkriju aspekte koji su izostavljeni iz javnog narativa o 1989. u svakoj zemlji. Grupe su imale vremena za brainstorming i raspravu, a zatim su svoje priče prezentirale ostalim sudionicima.

Druga radna sesija tog dana bila je izgrađena oko još jedne radionice, „Dan koji je promijenio sve“. Zadatak je bio opisati događaj koji je simboličan za 1989. i trnazičiju na demokraciju za svaku zemlju, i to u 10 rečenica i 1 fotografiji. Sudionicima je prezentiran primjer sličnog teksta, a ostatak poslijepodneva proveli su pripremajući svoje tekstove i tražeći fotografije.

U večernjim satima u centru Soluna održana je javna prezentacija projekta i obrazovnog filma. Domaćin događaja bila je organizacija United Societies of Balkan, a prezentacija je održana u prostoru BalkanHeart.

Sudionici su 25. rujna započeli dan predstavljanjem svojih radova iz radionice „Dan koji je promijenio sve“. Svaka je grupa predstavila svoj tekst i dala uvid u pozadinu priče koju su odlučili ispričati. Nakon komentara i pitanja u vezi s prezentacijama, uslijedio je posljednji krug evaluacija tijekom kojih je svaki sudionik mogao podijeliti svoje dojmove iz razmjene iskustava i perspektiva tijekom seminara.

Posljednja radna sesija seminara osmišljena je kako bi se definirali sljedeći koraci za provedbu projekta i odgovornosti svake partnerske organizacije.

Seminar je organiziran u sklopu projekta „Preoblikovanje predstave o demokratskim revolucijama 1989.: Europske suvremene perspektive i zaboravljene lekcije iz prošlosti“. Projekt želi podsjetiti europske građane na demokratske revolucije 1989. - 1990. kao razdoblje mukotrpnih borbi za pluralističku demokraciju i miran suživot u Europi s ciljem ojačavanja suvremene posvećenosti europskih građana očuvanju demokratskog pluralizma i demokratskih institucija.

Projekt koordinira Documenta. Aktivnosti se provode u suradnji sa sljedećim partnerima: BLOCKFREI – Verein für Kultur und Kommunikation (Austrija), Aarhus Universitet (Danska), Tartu Ülikool (Estonija), United Societies of Balkans Astiki Etaireia (Grčka), Hipmont – Udruženje

profesora istorije Crne Gore (Crna Gora), European Network Remembrance and Solidarity (Poljska) and Centrul Roman pentru Inovatie in Dezvoltare Locala (Rumunjska).

Promicanjem transnacionalnog dijaloga europskih građana o 1989. godini i njezinim posljedicama, projekt unaprijeđuje znanje i podiže svijest građana o sličnostima europskih zemalja i na taj način doprinosi jačanju europskog identiteta.

Projekt sufinancira Europska unija kroz program „Europa za građane“.

Zapratite nas na Instagramu: @reshaping1989

Fotografije: Diana Todorova, Tena Banjeglav

Tekst: Diana Todorova

Rujan 2021